

Bruksela, 22 czerwca 2023 r.
(OR. en, de)

Międzyinstytucjonalny numer
referencyjny:
2018/0108(COD)

10482/23
ADD 1 REV 2

CODEC 1093
CYBER 156
JAI 830
COPEN 205
ENFOPOL 292
TELECOM 195
EJUSTICE 25
MI 511
DATAPROTECT 164

NOTA DO PUNKTU I/A

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Dotyczy:	Projekt ROZPORZĄDZENIA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia dowodów elektronicznych w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu karnym wykonawczym w związku z wykonaniem kar pozbawienia wolności (pierwsze czytanie) – Przyjęcie aktu ustawodawczego = Oświadczenia

Oświadczenie Niemiec

1. Rząd federalny Niemiec zatwierdza rozporządzenie w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia elektronicznego materiału dowodowego w sprawach karnych (zwane dalej „rozporządzeniem”) w jego ostatecznej wersji, ponieważ akt ten tworzy zestaw pilnie potrzebnych narzędzi do skuteczniejszego zwalczania przestępczości przy wykorzystaniu mediów cyfrowych.

2. Rząd federalny wyraża jednocześnie ubolewanie, że motywy nie są wystarczająco jasne w odniesieniu do sposobów postępowania z podstawami odmowy. Z punktu widzenia państwa prawa powiadamiany organ ma dwa obowiązki: musi on zbadać skierowane do niego nakazy wydania dowodów oraz – w przypadku gdy zachodzą istotne okoliczności – powołać się na określone w art. 12 podstawy odmowy dotyczące ochrony jednostek. W szczególności, w przypadku gdy mimo wszystko spełnione są warunki bardzo wąskiej podstawy odmowy dotyczącej praw podstawowych, nie powinno być już możliwości podejmowania decyzji uznaniowych. Odpowiednie byłoby w tym miejscu jaśniejsze sformułowanie w motywie 62 i w motywach powiązanych.

3. Ponadto z punktu widzenia praworządności zasadnicze znaczenie ma zapewnienie ochrony prawnej nie tylko przed nakazami wydania dowodów i w państwie wydającym, ale również przed nakazami zabezpieczenia i w państwie wykonującym. Rząd federalny wyraża ubolewanie, że w art. 18 jednoznacznie uregulowano jedynie dwa pierwsze aspekty ochrony prawnej, uważa jednak, że z brzmienia tego przepisu wynika możliwość kompleksowej ochrony prawnej.

4. Na zakończenie uważamy, że użyte w motywie 53 (interpretacja kryterium miejsca zamieszkania) sformułowanie dotyczące zamiaru osiedlenia się w danym państwie członkowskim jest zbyt niejasne. Zastosowanie nieokreślonego „wyrażenia” zamiaru pozostawia zbyt szeroki zakres interpretacji i w związku z tym nadmiernie rozszerza zakres kryterium miejsca zamieszkania. W praktyce może to prowadzić do mniejszej liczby powiadomień niż wynikałoby to z przesłanek leżących u podstaw rozporządzenia.

Oświadczenie Chorwacji

Republika Chorwacji wyraża pełne poparcie dla przyjęcia rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie europejskich nakazów wydania i europejskich nakazów zabezpieczenia dowodów elektronicznych w postępowaniu karnym oraz w postępowaniu karnym wykonawczym w związku z wykonaniem kar pozbawienia wolności (zwane dalej „rozporządzeniem”).

Republika Chorwacji stale wyrażała niezadowolenie z chorwackiej wersji językowej wniosków ustawodawczych, używając szczególnego odpowiednika angielskiego terminu „cyber” i jego pochodnych w chorwackich wersjach językowych aktów prawnych¹. W następstwie intensywnych konsultacji, w maju 2023 r. osiągnięto z Sekretariatem Generalnym Rady porozumienie w tej sprawie, które będzie miało zastosowanie do wszystkich nowych aktów prawnych Rady, które Dyrekcja ds. Jakości Legislacji otrzymuje do weryfikacji prawno-językowej, począwszy od dnia 1 czerwca 2023 r., w odniesieniu do aktów prawnych, które mają zostać przyjęte przez Radę.

Chorwacja spodziewała się, że ustalenie to zostanie odzwierciedlone w chorwackiej wersji językowej tego rozporządzenia, biorąc pod uwagę znaczenie tego rozporządzenia jako podstawowego aktu prawnego w dziedzinie elektronicznego materiału dowodowego w postępowaniu karnym, a tym samym jako krok w kierunku harmonizacji odpowiedniej terminologii. Niestety wydaje się, że tak nie jest, a okazja ta została utracona.

Republika Chorwacji z zadowoleniem przyjmuje przyjęcie tego aktu ustawodawczego w celu dostosowania mechanizmów współpracy w zakresie gromadzenia dowodów do ery cyfrowej, zwłaszcza gdy odpowiednie dane są przechowywane w państwach trzecich.

Oświadczenie Węgier

Węgry są w pełni zaangażowane w walkę z przestępczością i z zadowoleniem przyjęłyby skuteczny instrument wspierający wymiar sprawiedliwości w sprawach karnych i zapewniający jednocześnie ochronę praw podstawowych. Uważamy jednak, że jakiegokolwiek odniesienie w rozporządzeniu do art. 7 TUE jest niedopuszczalne, nawet w motywie. Odniesienie do art. 7 TUE nie było częścią podejścia ogólnego przyjętego przez Radę, zostało wprowadzone dopiero na wniosek PE i uważamy, że jego włączenie jest szkodliwe dla skuteczności nowego środka, a także dla zasad wzajemnego zaufania i wzajemnego uznawania, na których się on opiera. W związku z tym Węgry nie są w stanie poprzeć przyjęcia tego rozporządzenia.

¹ Odpowiednik stosowany w ustawodawstwie chorwackim to słowo „kibernetički”, natomiast termin zastosowany w rozporządzeniu to „kiber”.

Oświadczenie Polski

Od początku negocjacji Polska w pełni popiera cele pakietu dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego, które zostały w pełni uwzględnione w podejściu ogólnym przyjętym przez Radę. Jednakże poprawki przyjęte z inicjatywy Parlamentu Europejskiego całkowicie podważają skuteczność wprowadzanych środków. Z tego powodu Polska musi wyrazić sprzeciw wobec przyjęcia rozporządzenia w sprawie elektronicznego materiału dowodowego i dyrektywy w sprawie elektronicznego materiału dowodowego.

Proponowana podstawa odmowy, oparta na procedurach politycznych, o których mowa w art. 7 ust. 1 TUE, wprowadza znaczną liberalizację podstaw odmowy, co spowoduje utrudnienie współpracy między państwami członkowskimi w sprawach karnych. Taka procedura nakazuje, aby stosujący prawo w praktyce uczestniczyli w ocenie okoliczności, które znacznie wykraczają poza zakres i cel postępowania karnego. Opracowanie mechanizmu umożliwiającego organom państw członkowskich ocenę potencjalnego poważnego naruszenia prawa podstawowego w nieuzasadniony sposób wpływa na kompetencje Rady Unii Europejskiej określone w Traktatach.

Biorąc pod uwagę wynegocjowany ostatecznie kształt przepisów rozporządzenia w sprawie europejskiego nakazu wydania dowodów i europejskiego nakazu zabezpieczenia dowodów dotyczących elektronicznego materiału dowodowego oraz ścisły związek z dyrektywą w sprawie ustanawiania przedstawicieli prawnych w celu gromadzenia dowodów, Polska sprzeciwia się przyjęciu obu instrumentów pakietu dotyczącego elektronicznego materiału dowodowego.

Oświadczenie Finlandii

Finlandia dostrzega zmieniający się charakter przestępczości i rosnące znaczenie współpracy transgranicznej w celu szybkiego i skutecznego uzyskiwania elektronicznego materiału dowodowego w postępowaniach karnych.

Podczas negocjacji Finlandia konsekwentnie podkreślała konieczność znalezienia właściwej równowagi między skutecznym egzekwowaniem prawa i prowadzeniem dochodzeń w sprawach karnych a ochroną praw podstawowych. Z tego punktu widzenia mechanizm powiadamiania i jego zakres, a także podstawy odmowy mają szczególne znaczenie. Wprawdzie tekst ulepszono w trakcie negocjacji, jednak uważamy, że mechanizm ten jest nadal nieodpowiedni. Uważamy, że w odniesieniu do nakazów wydania najbardziej wrażliwych danych ocenę sądową powinny przeprowadzać również właściwe organy w państwie egzekwującym.

Ponadto Finlandia wyraża ubolewanie z powodu tego, że podstawy odmowy nie obejmują podstawy, która umożliwiłaby organowi egzekwującemu odmowę wydania nakazu wydania danych dotyczących ruchu i danych dotyczących treści w przypadkach, w których stosowanie takiego środka jest ograniczone na mocy prawa państwa egzekwującego do niektórych przestępstw lub do przestępstw zagrożonych określonym minimalnym progiem kary.
